

րուք մը՝ պաղուծիւն մը չծագեցաւ մէջերնին . ընկերուծիւննին զուարճալի եղաւ, բարեկամութեամբ կենաց բեռները թէթեցան, ժամանակնին պողաբերութեամբ անցաւ, մտքերնին այնչափ գանձեր դիզուեցան՝ որչափ առանձին անկարելի էր ժողովել . և իրենք եղան Մերիկայի ամենէն իմաստուն մարդիկը : Սահր միայն կրցաւ զիրենք բաժնել . բայց իրենց օրինակովը շատ ընկերուծիւններ հաստատուեցան, և ինչուան հիմա կը տեսն Նարոպայի ու Մերիկայի մէջ . մշտատե ալ կ'ըլլան ճեմարաններու պէս՝ թէ որ մեռած ընկերներուն տեղը ուրիշներ առնուին : Իսկ ան 24 կանոնները ասոնք են, մէկ քանին դուրս թողլով՝ որ այնչափ մեզի հարկաւոր չտեսցինք .

Խ . Ի՞նչ օրերս մեր ժողովքին օգտակար բան մը կարդացիր պատմական, քաղաքական, բարոյական, աշխարհագրական, բնագիտական, և այլն :

Թ . () Գտակար պատմութիւն մը կարդացիր կամ լսեցիր :

Պ . Քաղաքացեաց մէկուն վրայ լսեցիր սխալմունք մը, ինչ էր պատճառն ու հետեանքը :

Պ . Լսեցիր թէ մէկը յաջողութե մը հասեր է, ինչ կերպով :

Ե . Վիտեա թէ ինչպէս մէկը հարըստութեան ու բաղդի հասեր է :

Պ . Նանչուորներուդ վրայ մեզի խելք սորվելու գործք մը տեսար :

Է . Լսեցիր դիպուած մը լաւ կամ չար կրքէ առաջ եկած :

Ը . Հիւանդացար, կամ ուրիշ հիւանդ մը ինչ դեղով աւողջացաւ :

Թ . Ի՞նչ օրք ճամբորդ մը կայ, կըրնա՞նք հետը բան մը խաւրել :

Ժ . Վիտեա թէ կերպով մը ընկերութիւննիս կարենայ օգնել քեզի, կամ ընկերներէդ մէկուն, կամ դըրսէն մէկուն կամ մարդկութեան :

Ժ . () Թար մարդ եկեր է քաղաքնիս, ինչ լսեցիր անոր վրայ . կամ կրնա՞նք մէկ օգուտ մը առնուլ անկէ կամ ընել անոր :

Ժ . Եր ճանչնա՞ս յաջող տղայ մը՝ որուն կարենայ ընկերութիւննիս ձեռք դնել :

Ժ . Ի՞նչն որ դքեզ կամ ընկերութիւնը նախատեց՝ ինչպէս պաշտպանեցիր :

Ժ . Ի՞նչ պակսութիւն կը գտնեն զրոնները մեր ընկերութեանը վրայ :

Ժ . Ուրիշ մը օգնութիւն մը գըտեր ես :

Ժ . Ի՞նչ ժողովքին կանոններուն մէջ մէկ փոխելու կամ շտկելու բան մը կը գտնեն :

Ի՞նչ գրեթէ ասոնք են Ֆրանքլինեան ընկերութեան խօսից կանոնները . կարդացողը մէկէն կ'իմանայ թէ ինչ դիւրին և օգտակար են . և թէ որ մէկը կամ ընկերութիւն մը՝ ի գործ դնելու ըլլայ ասիկայ, պէտք է զգոյշ խելացի և հաստատ կանոններ դնէ իրեն ընկերութեանը, որ թէ իրենք իրենց ուղիղ վախճանին հասնին և թէ ուրիշներուն ծաղրելի ու կասկածելի չըլլան :

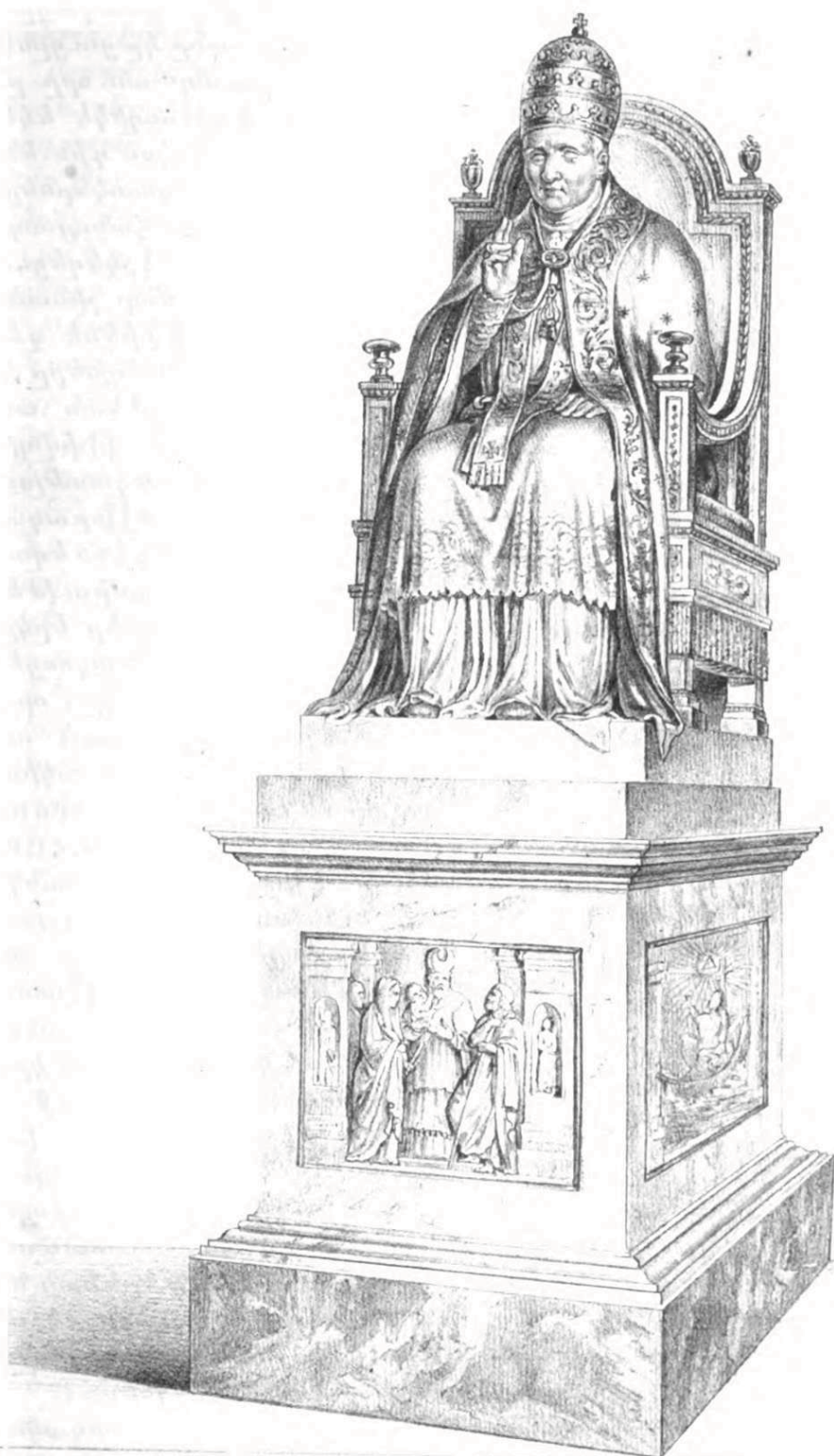
Հ . Ղ . Մ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

Սրբազան Պապին Սիբիւրեան Սիբեան հոգեւան ըրած պարգեւը :

ՀՈՌԱՄԱՅ Հիմակուան Սրբազան հայրապետը Վրիգոր Ժ. 2, որ ի սկզբ բանէ հետէ մեծ սէր, գութ և համարմունք ունեցած է մեր Հայոց ազգին վրայ, և շատ բանի մէջ յայտնի ալ ցցուցեր է, իր հայրական սիրոյն և խնամոյցը մէկնոր նշանն ալ աս տաւրոյս սկիզբը ցցուց մեր Սիբեանութեանը . և աս իրեն սիրոյն ու առատաձեւութեան ցոյցը մարմարիոնէ իրեն գեղեցիկ արձանն է՝ որուն պատկերքն ու ստորագրութիւնը հոս կը դնենք :

Իտալիայի մէջ, ու նաեւ բոլոր Լա-
րոպայի մէջ անուանի արձանագործը
Յովսէփ Ֆապրիս, որ սովորաբար
Հռովմ կը կենայ, ու զեւրով իր երախ-
տագիտութիւնը Սրբազանին յայտնել՝
ուսկից շատ բարիք տեսեր է, սրբա-
զանին աս գեղեցիկ արձանը փորեր
ու ընծայեր է, ջանալով որ որչափ
կարելի է աս ձեռագործին վրայ ա-
նոր ըրած մեծամեծ գործքերը նկա-
րագրէ։ Լսնչափ լաւ յաջողեր է ի-
րեն գիտմունքն ու աշխատանքը, որ
կրնանք ըսել թէ ինչպէս որ Սրբազան
Վահանայապետին ըրած գործքերը
իրենց մեծութեանը մէջ սքանչելի են,
նոյնպէս ալ աս քանդակագործին բը-
նական ու գեղեցիկ ձեռագործը իրեն
պատկերութեանն ու տեսքին մէջ։

Լրձանը իր պատուանդանովը (որ
պատկերին մէջ միայն ասոնք կ'ե-
րենան) դրուած է մոխրագոյն կա-
նաչ քարէ խարսխի մը վրայ, և ա-
ռանցքի վրայ կը դառնայ. ան խարըս-
խին առջևի կողմը ոսկէզօծ գրերով
աս արձանագիրը կայ։

GREGORIO. XVI. PONT. MAX.
BENEFACTORI. SVO.
SACRI. PRINCIPATVS. AN. VIII. INEVNTI.
JOSEPHVS. FABRIS. D. D. D.

Այսինքն ԳՐԻԳՈՐԻ ԺԶ.
ՄԵԾԻ ՔԱՏԱՆԱՅԱՅԵՍԻ
ԲԱՐԵՆԱՐԻՆ ԻՒՐՈՒՄ
Ի ՄՈՒՏՍ ՈՒԹԵՐՈՐԴԻ ԱՄԻ
ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԵԱԼ ՏԵՍՉՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԱ
ՅՈՎՍԷՓ ՖԱՊՐԻՍ
ԸՆԾԱՅԻ, ՆՈՒԻՐԻ, ՁՕՆԻ։

Լրձանին պատուանդանը քառակու-
սի է՝ Վարրարայի մարմարինէ, ու
ամէն մէկ երեսը դեղին մարմարինի
վրայ փորուած չորս բարձրաքանդակ-
ներ ազուցած են. աս պատուանդա-
նին վրան է ձիւնի պէս ճերմակ քարէ
փորուած աթոռը, Սրբազանն ալ ա-
նոր վրայ քահանայապետական զգեստ
ներովը նստած օրհնութիւն կուտայ։
Լթոռին, շուրջառին, ուրարին և

եռապսակ թագին շուրջը բոլոր ոս-
կէզօծ են, բանուածքն ալ այնպէս
բարակ որ կարծես թէ կիտուած է։

Լռջևի բարձրաքանդակը տեառն-
ընդառաջին տօնը կը ցուցնէ. որով-
հետեւ Սրբազանը ան օրը ընտրուե-
ցաւ գլուխ կաթուղիկէ եկեղեցւոյ.
աս պատկերին երկու գին են Լրօնից
ու Վթութեան պատկերները, վրան
ալ մէկ կողմը քահանայապետական
նշաններն ու իրեն Լկեղեցւոյ պաշտ-
պանութեան համար շինած գիրքը,
մէկալ կողմն ալ Լնիենէ գետին եր-
կու մեծագործ ջրանցները, որ իրեն
քահանայապետութեան առջի տա-
րիները շինուեցան՝ (միւլոյի աւանը
ջրին վտանգներէն ազատելու համար)։

Լա որովհետեւ աս Սրբազանին թա-
գադրութեան հանդէսն եղած չեղած՝
Պոլսիացիք ապստամբութեամբ ոտք
եւան, քանդակագործը երկրորդ խո-
րաքանդակին մէջ ձեւացուցեր է սրը-
բոյն Պետրոսի նաւակը, որ կատաղի
քամիներու ու փոփրած ալիքներու
հետ կը զարնուի. նաւակին եզերքն
ալ գրած է աս խօսքս. ԴՐՈՒՆՔ ԴԺՈՒ-
ԽՈՅ ԶԵԱ ՄԻ՝ ՅԱՂԹԱՏԱՐԵՍՅԵՆ։
Սուրբ Լորորդութեւ եռանկիւն նշա-
նը վերէն նաւակին վրայ լոյս կը սփռէ.
կայմին ծայրը սուրբ խաչը տնկած է,
առագաստին վրան ալ Լստուածամօր
պատկերը, որոնց պաշտպանութեամբ
բը ամէն ալիքներուն դէմ կը դնէ. աս
բարձրաքանդակին ալ աջ կողմն են
Լրիութիւնն ու Օգօնութիւնը, ձախ
կողմն ալ Հռովմայ մեծ հրապարակը
ու Վրիգորեան թանգարանը՝ որ
Սրբազանին հաստատածն ու ծաղկե-
ցուցածն է. հոն կ'երևնան նաեւ գեղ-
արուեստից նշաններն ու մրցանակ-
ները, որոցմով օրէ օր կը քաջալերուին
ասոնց ետեւէ եղողները։

Լորորդ բարձրաքանդակն է Վրիա-
տոսի տեառն մերոյ համբարձումը,
որովհետեւ նոյն օրը Վրիգոր ԺԶ. քա-
հանայապետը ձեռք առաւ կաթու-
ղիկէ եկեղեցւոյ կառավարութիւնը։
Սերն ու Լրդարութիւնը երկու կող-

մը քանդակուած ըլլալով, զինքը ամենուն սիրելի ընող առաքինութիւնները կը ցուցնեն. ասոնց վրայ ալ այլեւայլ նշաններ կան որ քրիստոնեայ հաւատացելոց իրենց հովուին վրայ ունեցած յարգութիւնը, հնազանդութիւնը և սէրը կը յայտնեն :

Չորրորդ բարձրաքանդակին մէջ կը ցուցնեն Սրբազանին ջերմեռանդութիւնն ու վստահութիւնը որ ունի առ սուրբ Բստուածածինն, ու անով ինքզինքը և զեկեղեցին անոր պաշտպանութեանը կը յանձնէ. իրեն պաշտպան սուրբերն ալ քովը կեցած՝ իր գործոցը յաջողութիւն կը մտնեն : Եւրկու հրեշտակ ալ կայ, մէկը ձիւթենիի ճիւղ առած՝ մէկայլին ալ ձեռքը գիրք մը՝ վրան աս խօսքս գրած . ԳՐԻԳՈՐ ԺԶ . ԽՕՄԵՍՑԻ ԶԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ . ուրիշ հրեշտակ մըն ալ քնարով կ'երգէ : Պատկերին երկու քովերն են հաւատքն ու Յոյսը . անոնց վրայ ալ կ'երևնան Ստիպի տաճարը, Եւոնի ԺԲ շիրիմը, և ուրիշ գիտութեանց նշաններ որ աս Սրբազանին ջանքովը շատ ծաղկեցան :

Եւ արձանին գեղեցկութիւնը անկարելի է գրով նկարագրել . որովհետեւ միայն Ֆապրիսի գրիչը կրցեր է տալ ան երեսին և ձեռուններուն փափկութիւնը, որ ինչուան երակներն ալ կ'որոշուին . ան շապկին՝ ուրարին և շուրջառին սքանչելի ծալքերը, և անոնց վրայի ամենաբարակ զարդերը :

Եւ յսպիսի անգին գանձը աս տարի յունուարի 15^{էն} անակնկալ կերպով մը մեր սուրբ Սաղարու Սանքին դուռը հասաւ յանկարծ շոգենաւով . ու անպատմելի ուրախութեան սլատառ եղաւ բոլոր միաբանից . որ իրենց ցնծութիւնն ու երախտագիտութիւնը յայտնի ընելու համար որոշեցին որ աս արձանին նաւակատեաց հանդէսը ընեն փետրուարի 2^{էն}, որովհետեւ ինչպէս որ ըսինք՝ ան օրը Սրբազանին քահանայապետութեանը տարեդարձն էր :

() Երբով առաջ քաղաքիս ամէն մեծամեծները հրաւիրուեցան, որոնց մէջ էր նաև Պորտոյի դուքսը, և քաղաքիս ծիրանաւոր պատրիարքը (Յակոբ Սոնիկոյ և ամէն եկեղեցական՝ քաղաքական ու զինուորական իշխանաւորները, այլեւայլ տէրութեանց դեսպանները ու կրօններու մեծաւորները . և ան օրը կէս օրու ընէ ետքը ամէն հրաւիրեալները Սանքիս մեծ գրատունը ժողովուեցան . վասն զի հոն արձանը առաջուց դրուած, ու վրանաձև փառաւոր ամպհովանիի մը տակ ծածկած էր : Պատրիարքը առաջ անցաւ, ու արձանին վարագոյրը բացած ժամանակը՝ սկսան վարէն հնչել երեսունէն աւելի երաժիշտներ իրենց նուագարանները . քիչ ատենէն երբոր առջի երգը լմնցաւ, ու ամէնքը բազմեցան, գերապատիւ Պատրիարքը գեղեցիկ ճառ մը խօսեցաւ, որուն հայերէն թարգմանութիւնը ուրիշ ատեն կը դնենք : Ճառախօսութենէն ետեւ երաժիշտները նորէն սկսան երգել սրբազան Վահանայապետին տարեդարձին յիշատակ երգ մը . նոյն միջոցին ամէն հանդիսականաց մէյմէկ իտալերէն տպուած տետրակ բաժնուեցաւ որ արձանին ստորագրութիւնն ու քանի մը անձանց ան օրուան համար շինած ոտանաւորներու հաւաքումն էր : Եւ կէց ետեւ հանդիսականները արձանը զննեցին գովեցին, ու մեր միաբանութեանը շնորհաւորութիւններ և ուրախակցութիւններ ընելով, նուագարաններու ձայներով իրենց տեղը դարձան :

Հ . Օ . ԳՈՒՐԳ :

